MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)
ONOR. IMHALLEF
ABIGAIL LOFARO

Seduta tas-6 ta' Marzu, 2014

Citazzjoni Numru. 245/2012

AB

vs

CD

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ipprezentat mill-attrici, li *in forza* tieghu, wara li ppremettiet :

1. Illi l-fatti hawn taht dikjarati tafhom hi personalment;
2. Illi hija zzewget lill-intimat fir-Registru Pubbliku fl-4 ta' Jannar 2003 (kopja tac-ceritikat anness Dok A);
3. Illi l-intimat izzewweg lir-rikorrenti mhux ghax verament hekk ried jaghmel, izda semplicement sabiex jkun jista jakkwista ic-cittadinanza Maltija, kif ser jigi pprovat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, tant li huwa kien hallasha is-somma ta' LM 1000 (elf lira Maltin) sabiex l-esponenti tizzewgu;
4. Illi precizament wara li zzewgu il-partijiet telqu ghal rashom u z-zwieg qatt ma gie ikkunsmat;

5. Illi ghalhekk iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fl-4 ta' Jannar 2003 huwa null u bla effett peress illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga;
6. Illi ghalhekk wkoll iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett stante li l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzzjoni posittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi element wiehed jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga, jew ghad-dritt ghall-att taz-zwieg;

Talbet in vista tal-premess li l-konvenut jghid ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex :

1. Tiddikjara illi iz-zwieg ta' bejn il-kontendenti celebrat fl-4 ta' Jannar 2003 huwa null u bla effett ai termini tal-artikoli 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta;

Bl-ispejjez kontra l-intimat ingunt in subizzjoni;

Rat il-lista tax-xhieda tal-attrici;

Rat ir-risposta guramentata tal-kuraturi deputati, li *in forza* taghha huma eccepew :

1. Illi f'dan l-istadju l-esponenti mhux edotti mill-fatti u ghalhekk jirriservaw li jipprezentaw risposta ulterjuri meta u jekk jirnexxielhom jikkomunikaw mal-intimati minnhom rapprezentati u f'dan ir-rigward minn issa jitolbu lir-rikorrenti tipprovdilhom kull informazzjoni li jista` ghandu dwar kull mezz ta' komunikazzjoni mal-intimat;
2. Salvi, jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat il-lista tax-xhieda tal-kuraturi deputati;

Semghet lix-xhieda illi tressqu ;

Rat id-dokumenti li gew esebiti, il-provi prodotti u l-atti ta’ dan il-procediment ;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum ;

Ikkunsidrat :

Illi il-qorti ghandha quddiemha talba sabiex iz-zwieg bejn il-partijiet datat l-4 ta’ Jannar 2003 jigi dikjarat null u bla effett fil-ligi *ai termini* tal-Artikoli 19(1)(d) u 19 (1)(f) tal-Att Dwar iz-Zwieg.

Il-verzjoni tal-attrici

Ir-rikorrenti tghid li lejn l-ahhar tas-sena 2002, meta kellha 19 –il sena kienet qieghda f’showroon tal-karozzi titkellem ma’ impjegata, Antoinette Pace li dak iz-zmien kienet habiba taghha. F’hin minnhom kien dahal ragel ta’ nazzjonalita Tunezina li beda jkellem lil din Antoinette. Wara din tal-ahhar spjegat lir-rikorrenti li dak ir-ragel kien staqsiha jekk kienitx taf lil xi hadd li ried jizzewweg lil huh sabiex dan tal-ahhar ikun jista’ jakkwista c-cittadinanza. Qallha wkoll li huh kien lest ihallas is-somma ta’elf lira maltin (Lm1000) ghal dan il-ghan. L-idea ghogbitha ghaliex kienet ghadha kif titlef l-impjieg u kellha d-dejn fuq karozza li kienet ghadha kemm xtrat. Minghajr hsieb ta’ xejn ikkonfermat li kienet lesta li tizzewweg lil huh ghal dak l-ammont.

Wara xi zmien, dan ir-ragel Tunezin cemplilha biex isiru d-dokumenti necessarji ghaz-zwieg. Fil-fatt tiddikjara li l-ewwel darba li rat lill-intimat kien meta applikaw ghat-tnedijiet. Id-darba ta' wara li l-partijiet iltaqghu kien proprju dak inhar taz-zwieg. Wara c-cerimonja, l-partijiet kullhadd mar ghal rasu b'dan li qatt ma ghexu flimkien. Iz-zwieg qatt ma gie kkonsmat pero' l-hlas ta' Lm1000 sar. Id-drabi meta l-partijiet iltaqghu kienu dejjem relatati jew ma' xi ffirmar ta' dokumenti jew ghal xi pagamenti.

Taghlaq l-affidavit taghha billi tghid li hija konxja mill-fatt li zbaljat. Tiddikjara li hadd mill-familja taghha (ghajr ommha) ma jaf b'dan iz-zwieg.

Permezz tax-xiehda taghha datata l-10 ta' Dicembru 2013, r-rikorrenti tiddikjara li m'ghandha ebda idea fejn jista' jinsab ir-ragel taghha b'dan li m'hemm ebda komunikazzjoni bejniethom. Tghid pero' li semghet li siefer barra minn Malta. Tghid li ilha ma tarah madwar erba` (4) snin.

<u>Il-Mertu tal-Kaz odjern</u>

Il-partijiet jidher li zzewgu nhar l-4 ta' Jannar 2003 kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg esebit a fol 3 tal-process.

Il-qorti tirrileva li l-unika xiehda li giet prodotta fil-kawza odjerna hija dik tar-rikorrenti biss. L-ebda xhud iehor ma tressaq biex jikkonferma, jikkorrabora jew jikkuntrasta x-xiehda tar-rikorrent. Minkejja dan, il-qorti tirrileva li m'ghandha ebda raguni ghalfejn tiddubita minn dak li tikkontendi r-rikorrenti, anke abbazi tal-fatt li l-istess rikorrenti waslet biex ammettiet li dahlet ghal dan iz-zwieg sempliciment ghaliex giet offruta lilha s-somma ta' Lm1000 u xejn aktar.

Illi dwar l-Artikolu 19(1)(d) u cioe' li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif ukoll minhabba li l-attrici minhabba anomalija psikologika serja kienet inkapaci illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, il-qorti thoss li mill-provi esebiti, jirrizulta bl-aktar mod car li l-partijiet qatt ma kellhom l-intenzjoni li verament jifformaw familja u jifformaw dik l-ghaqda li tant hi necessarja fiz-zwieg. Qatt ma verament riedu jizzewgu fis-sens wiesgha tal-kelma. Dan ma jfissirx li l-partijiet ma kellhomx dak il-gudizzju necessarju sabiex jevalwaw id-decizjoni taghhom ghaz-zwieg. Anzi mix-xiehda tar-rikorrenti jirrizulta li l-partijiet raw iz-zwieg bhala l-mezz ta' kif isolvu l-problemi rispettivi taghhom. L-attrici rat biss il-flus li kienu ser isolvu jew almenu jtaffu l-problema finanzjarja taghha filwaqt li l-intimat kien ser jirnexxilu jakkwista c-cittadinanza Maltija.

F'dan l-istadju ssir referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Atkins Charles Vs Atkins Matilde**[1] fejn inghatat spjegazzjoni dettaljata ta' xi jfisser dan l-Artikolu u xi jrid jigi pruvat quddiem din l-Onorabbli Qorti sabiex it-talba attrici tigi akkolta. Fi kliem l-istess Onorabbli Qorti:

"***Il-kuncett tad-discretio judicii ma jirrikjediex maturita` shiha u perfetta fuq dak kollu li jirrikjedi z-zwieg, izda konoxxenza shiha ta' dak kollu li jkunu dehlin ghalih il-partijiet u cjoe` ghall-obbligi u d-drittijiet konjugali kemm fil-prezent kif ukoll fil-futur. Inoltre l-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' affettiva u cjoe` dak kollu li ghandu x'jaqsam ma' l-emozjonijiet u s-sentimenti taghhom fil-konfront ta' xulxin. Jekk xi wahda minn dawn l-elementi hija b'xi mod nieqsa, allura hemm difett tad-diskrezzjoni tal-gudizzju kif rikjest mill-ligi…Il-partijiet irid ikollhom dik il-maturita' li taghmilhom kapaci jirriflettu fuq l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li ggib maghha il-hajja mizzewga u jkunu ghalhekk kapaci jerfghu u jwettqu l-istess matul il-hajja matrimonjali taghhom***"***.***

Illi ssir referenza wkoll ghall-kawza fl-ismijiet **Borg Cachia Melanie Vs Borg Joseph**[2] "***Il-persuna li tat il-kunsens trid tkun qed issofri minn***

[1] Deciza nhar it-2 ta' Ottubru 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili
[2] Deciza nhar id-29 ta' Mejju 2003 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili

immaturita' affettiva jew semplici njoranza. B'dan l-artikolu, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku, izda dan in-nuqqas tad-discretio judicii huwa kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg…Il-gurisprudenza nostrana ssegwi din l-interpretazzjoni - ghalhekk id-difett irid ikun wiehed serju fil-fakolta' kritiko-estimativa tal-parti, difett li wiehed jevalwa u jifhem u jassumi dawk li huma d-drittijiet u dmirijiet essenzjali taz-zwieg, jew li jevalwa u jifhem x'inhu z-zwieg u l-hajja mizzewga”.

In vista tal-gurisprudenza citata aktar ‘il fuq u in vista tac-cirkustanzi li wasslu ghal dan iz-zwieg, il-qorti thoss li fil-mument propizju, il-partijiet kellhom id-*discretio judicii* necessarju imma kif ser jigi diskuss aktar ‘il quddiem, ghazlu li jidhlu ghal zwieg li kienu jafu li kien wiehed fittizju (tant li qatt ma ghexu flimkien) sabiex *on paper* jidhru li huma mizzewgin u xejn aktar.

Illi dwar l-Arikolu 19(1)(f) u cioe’ li l-kunsens tal-partijiet inkiseb b’eskluzjoni pozittiva ta’ wiehed mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, il-qorti tirrileva li mix-xiehda tar-rikorrenti jirrizulta bl-aktar mod car u inekwivoku li dan kien zwieg ta’ konvenjenza u xejn aktar. L-attrici tammetti dan fl-affidavit taghha li dan kien zwieg ta’ konvenjenza u il-qorti hija konvinta minn dan. Il-fatt li l-partijiet qatt ma ghexu flimkien u l-fatt li l-intimat hallas lir-rikorrenti s-somma ta’ Lm1000 bhala rikompensament talli zzwgitu huma prova ta’ dan. Il-fatt li l-partijiet qatt ma ghexu flimkien juri wkoll li l-partijiet qatt ma kienu lesti li jassumi r-responsabbilitajiet taz-zwieg versu l-parti l-ohra u dan ghaliex konxjament eskludew din il-possibilita’ u mhux ghax kienu inkapaci.

F’dan l-istadju ssir referenza ghall-kawza fl-ismijiet **Atkins Charles Vs Atkins Matilde**[3] fejn gie ritenut li “***rigward x'inhuma l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, dawn huma dawk l-elementi li dejjem gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet tal-hajja mizzewga u cjoe` dik ta'***

[3] Deciza nhar it-2 ta’ Ottubru 2003 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili

unjoni permanenti, esklussiva w irrevokabbli, diretta ghal komunjoni ta' hajja u l-prokreazzjoni u t-trobbija ta' l-ulied. Tant illi ghalhekk jekk xi wahda mill-partijiet ma jkollhiex il-kapacita' kollha biex tassumi dawn id-dmirijiet, iz-zwieg li jigi hekk kreat ma jistax ikun wiehed validu”.

Il-qorti tirrileva li sabiex tigi milqugha talba ghal dikjarazzjoni ta’ nullita’ taz-zwieg f’dan il-kuntest, irid jigi necessarjament ippruvat li xi wiehed mill-partijiet ghamel simulazzjoni totali jew parzjali tal-kunsens tieghu jew taghha. Jirrizulta bl-aktar mod car mill-provi prodotti li l-intimat dahal ghal dan iz-zwieg purament ghal ragunijiet ta’ konvenjenza u xejn aktar filwaqt li l-attrici dahlet ghal dan iz-zwieg ghall-ghajnuna finanzjarja offruta mill-istess intimat, tant li l-partijiet lanqas biss qatt ghexu flimkien. F’dan il-kuntest din il-qorti taghmel referenza ghall-kawzi fl-ismijiet **Josephine Grech vs Mahmoud Awwada sive Mahmoud Ali Ibida**[4] **u Miriam Ramdan Mabrouk xebba Psaila vs Lovay Ramadan Wahba Mabrouk**[5] fejn gie ritenut li:

“***Meta l-unika skop tal-kontraent ikun li jibqa’ Malta biex jahdem u eventwalment jikseb ic-cittadinanza, hu jkun qieghed posittivament jeskludi z-zwieg innifsu, b’mod li jkun hemm simulazzjoni totali. Naturalment, f’dawn il-kazijiet wiehed m’ghandux jistenna li jsib prova diretta tas-simulazzjoni, fis-sens ta’ xi dikjarazzjoni esplicita tal-intenzjoni ta’ dak li jkun, pero’ tali intenzjoni tista’ tigi manifestata wkoll implicitament***”.

Issir referenza wkoll ghall-kawzi fl-ismijiet **Mary Rose Abder Tahim vs Esam Abder Rahim**[6] u **Carmen El Shimi gia Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi**[7] fejn gie ritenut li:

---

[4] Deciza nhar l-10 ta’ Ottubru 1995 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili
[5] Deciza nhar is-16 ta’ Jannar 1998 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili
[6] Deciza nhar il-31 ta’ Mejju 2000 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili
[7] Deciza nhar l-20 ta’ Gunju 2002 mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili

"***Fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop tieghu uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista ic-cittadinanza Maltija jew/ u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulate peress li eskluda posittivament iz-zwieg innifsu***".

Il-qorti tirrileva li ma hemm ebda dubju dwar ir-raguni li wasslet lill-partijiet sabiex jidhlu ghaz-zwieg odjern. Min-naha tar-rikorrenti kien hemm l-idea tal-flus li kienu ser isolvu parti mid-dejn li kellha wara li sfat bla impjieg, filwaqt li min-naha tieghu, l-intimat kien ser jakkwista c-cittadinanza Maltija.

Il-qorti tirrileva li f'dan l-istadju ssir referenza partikolari ghall-kawza fl-ismijiet **MM vs JM** deciza nhar id-9 ta' Marzu 1994[8] fejn gie dikjarat li huwa l-mument tal-kunsens li jiddetermina jekk iz-zwieg bejn il-partijiet huwiex legalment null u bla effett jew le. Mill-provi prodotti jidher car li fil-mument tal-kunsens taghhom il-partijiet riedu biss li jakkwistaw xi oggett li kien lil hinn miz-zwieg u lil hinn mid-drittijiet u l-obbligi naxxenti miz-zwieg.

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-qorti qeghda taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi tilqa' t-talbiet attrici u tiddikjara z-zwieg null u bla effett fil-ligi *ai termini* tal-Artikolu 19(1)(f) tal-Att Dwar iz-Zwieg.

Bl-ispejjez jinqasmu nofs bin-nofs bejn il-partijiet b'dan li provizorjament l-ispejjez relatati mal-kuraturi deputati ghandhom jithallsu mir-rikorrenti.

< Sentenza Finali >

[8] Deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell

---------------------------------TMIEM---------------------------------